

državi in občini, ki mora trošiti milijone za prehranjenje na veliki industriji obnemoglega prebivalstva.

So ljudje, ki pravijo, da le v veliki industriji je napredek naroda. Taki ljudje so agentje kapitalizma. Velika industrija je nepotrebna in zakonodaja bi jo morala odpraviti, a mesto nje omogočiti malo industrijo, ki ljudstva ne ukončuje.

Preogromen naraščaj v državah, kjer ni za to ugodnih pogojev, je državi le v škodo in radi tega ne more biti na tak napredek ponosna nobena država, ki hoče svojim narodom dobro.

Obrtnijske raznoterosti.

Dobavni razpis. Tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici se naznanja, da namerava c. kr. domobransko ministrstvo potrebščino raznovrstnih oblačilnih in opravnih predmetov potom splošne konkurence zagotoviti. Izmed predmetov, katere je dobavati, se posebno opozarja na naslednje: Klobuki, zapone, gumbi, volnene in usnjene rokavice, usnjene listnice, ostroge, kuhinjsko orodje, čutare, kolci za šotore, rovnice, lopate, sekire, dleta, klešče, konjske plahte, volneni jopiči itd. itd. Ponudbe je po predpisanem vzorcu najkasneje do 30. septembra 1902 do 12. ure opoludne vložiti pri vložnem zapisniku c. kr. ministrstva za domobranstvo. Uzorci predmetov, katere je dobavati, se dobe pri glavnem skladišču domobranske vojne oprave (Landwehr-Ausrüstungs-Hauptdepot) na Dunaju. Razglas obsegajoč natančnejše pogoje, zaznamek predmetov, katere je dobaviti, in ponudbeni vzorec je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na ogled.

Dobavni razpis. Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se naznanja, da bo c. kr. oskrbništvu poštne ekonomije ponudbenim potom nabavilo razne predmete, kakor: Napisne table, knjigovezna dela, ščetarsko robo, železnino in mednino, stekleno blago, službene čepice, zaboje, gumbe in zapone, plateno blago, materialno blago, nože in škarje, službene znake iz kovine, razne vrste papirja, pozamenterijsko blago, poštarke roge, milarsko blago, vrvarsko blago, pečatni vosek, kleparsko blago, sukno, ure, tehtnice in uteže, kolomaz in vato. Uzorci predmetov, katere je dobaviti, so pri c. kr. oskrbništvu poštne ekonomije na Dunaju (k. k. Post-Oekonomie-Verwaltung Wien I. Postgasse Nr. 13.) na ogled. Pismene ponudbe, kolekovane z 1 krono za vsako polo, se morajo vložiti zapečatenane najkasneje do 20. septembra 1902, 12 ure opoludne pri c. kr. oskrbništvu poštne ekonomije (k. k. Post-Oekonomie-Verwaltung Stadt Postgasse 13 1. Stock). Razglas, obsegajoč natančnejše pogoje in zaznamek predmetov, katere je dobaviti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na ogled.

Kaj storiti, če postaja sadno drevo nerodovitno?

Pogostoma si belijo gospodarji glavo s tem, kako bi drevo, katero bolj ali manj hira, naredili rodovitno.

Nerodovitnost sadnih dreves izvira iz raznovrstnih vzrokov in kdor jej hoče priti v okom, mora

najprej poznati te vzroke. Ti vzroki so pa dvojni: vnanji in notranji.

Vnanji vzroki so: neprimerno podnebje, lega, neprimerna zemlja za dotično vrsto.

Notranji vzroki so: premočna in presilna in pa oslABLJENA življenska delavnost.

Če pa podnebje in lega za kakšno vrsto neugodna, če les te vrste ne dozori popolnoma, če pogosto pomrznejo cvetni popki, takrat je treba, da se izmeni vsajeno drevo z drevesom druge vrste, katera po skušnjah v tem kraju in v teh razmerah dobro uspeva.

Če je drevesni nerodovitnosti vzrok nerodovitna zemlja, je treba to napako kolikor mogoče odstraniti.

Če je zemlja premokra, jo je treba osušiti, pre-slabo zemljo z boljšo zemljo zboljšati in ji primešati gnoja mešanca.

Če drevo zato ni rodovitno, ker je pregloboko vsajeno, kar se le pregosto in prerado dogaja, da se le redkokedaj pomagati, vsaj popolno ne, čeprav se okoli drevesa nekoliko odkoplje vrhna zemlja. Če tako drevo še ne stoji 10 let, se mora odkopati kolikor mogoče okoli in okoli in z vso grudo toliko vzdigniti, da pride v pravo višino.

Ako pa je vzrok nerodovitnosti v drevesu samem, in sicer v tem, da drevo premočno žene, tedaj globočja zarez v drevesni lub (puščanje) na deblu in po debelejših vejah malo pomaga, če se poleti odčesnejo nekatere korenine.

Če bi zemlja, v kateri stoji drevo, bila predobra, premastna, se morajo okoli drevesa posaditi sadeži, ki jo močno izvlečejo, kakor pésa, zelena itd. Če je pa drevo samo na sebi že slabo in preslabo raste, se mu mora pomladiti krona sama in brž ko iz krone požene kaj mladik, se mora drevesu pognojiti in sploh zemljo okoli drevesa zboljšati.

Neredek vzrok nerodovitnosti sadnih dreves je pometavanje cvetja pri peškatem drevju. Ako blizu cvetja naglo poženo mladike, drevo rado pomeče cvetje, ker mladike porabijo sok, cvetje pa oslabi. Najboljše sredstvo proti temu je puščanje na vejah. S tem se zadržuje del redilnih sokov v spodnjih delih vej, da mladike ne morejo več prebohotno preraščati cvetja.

V prihišnih vratih se prav rado zgodi, da drevesca prebujno rastejo in ne rode, ker jim korenine segajo v premočno gnojene grede, kar se posebno v spargeljevih gredah rado dogaja. Tu je mnogokrat težko pomagati. Sočivne grede morajo dati dobrih pridelkov in se morajo ravno zaradi tega krepko gnojiti; to pa ravno pospešuje močno rast sadnih dreves. Pridružijo se še hude bolezni, kakor ožig, rak, ozeb-lina, in tako se zgodi, da posebno jablane in črešnje, ki stoje v sočivnih vrtih, prav revno uspevajo. Nekaj se pomaga, če se okoli korenin in med nje nasuje

zidna sipa, še bolje pa kaže v takih vrtilih saditi le hruške, češplje in slive, ne pa jablan in črešenj.

Primeri se pa tudi večkrat, da je spodnja zemlja, v kateri stoje drevesa, že popolnoma izsesana in da drevju pomanjkuje hrane in zemeljske moči. Tu pomaga razen močnega obrezavanja in trebljenja dreves gnojitev spodnje zemlje. Za to pa je najboljši gnoj iz greznic in smradotokov, kateremu se primeša še lesni pepel. Gnoj se mora stanjšati z vodo in ta zmes se poleti vliva v luknje blizu drevesa, najbolje meseca julija in avgusta. Luknje se napravijo pol metra globoke in vanje se vlije potem pol škropilnice takega gnoja in se dopolni z vodo. Tri luknje zadoščajo za eno drevo.

Poučni in zabavni del.

Minka.

Novela. — Spisal Rostoslav Vasilič.

I.

Gospod Morgač se je razburjeno peljal na elegantnem, lahkem kolesu. Droben prah je legal za njim nazaj na cesto, na kateri so se poznali tanki kolesni sledovi. Zavil je iz slabe, razvite ceste na stransko peščeno pešpot, še dvakrat, trikrat dobro pognal, potem pritisnil na zavoro, kakor bi trenil, skočil s kolesa in se izgubil v dvonadstropni, novozidani hiši.

Čez dobrih pet minut je prišel zopet iz hiše belo preoblečen. Na desnici je peljal kolo, na levici pa ga je spremljala izvanredno vesela mati, že kakih pet let vdovska samica. „Pozdravi . . . povej . . . veš in veš . . .“ je izustila brezštevilnokrat. Kazaje na štirivoglato, belo, a z zlatom obrobljeno škatljico, ki je bila pritrjena na kolo, je priročevala sinu največjo pozornost.

„Če jo izgubiš, jaz ne bom plačevala!“

Te besede je izgovorila tako resno in tako odločno, da bi vsakdo mislil, da ima pred seboj največjo skopuhinjo, kar pa ta ni bila, dasi tudi je bila strašansko varčna. Prejšni dan je dobila od sestre pismo iz vasice šest ur peš hoda od Ljubljane oddaljene. To, kar je brala, se ji je zdelo sprva nevrjetno, a kmalu je prišla do pravega spoznanja in vse ji je bilo jasno, ko beli dan.

Sestra ji je namreč poročala, da je dobila sinka. Ob enem pa jo je prosila, naj ji preje ko mogoče pošlje krstno oblačilce za njenega novorojenčka. Pristavila je, da je mogoče, da ima ona še kaj tacega shranjenega, zato naj ji pošlje ali to, kar ima ona, ali pa naj kupi vse popolnoma novo. Že pred štirimi meseci je bila sestra zadnjič v Ljubljani. Takrat se je pripeljala izključno le k doktorju, — k domačemu ni hotela iti — kateri jo je potolažil in rekel, da ni

njena bolezen popolnoma nič nevarna, in da bode „tista trdota“ že kmalu sama od sebe prešla. Z mirno vestjo in lahkega srca se je vrnila in povedala intimnost le njemu.

Pred desetimi leti je umrl njen oče — gospod Rekar so mu rekli. Pred njegovo smrtjo ni bila Minka doma, ampak nekje pri sorodnikih, po njegovi smrti pa je zopet prišla k hladnokrvni, stari materi, kateri je prav vsaka energija manjkala, da bi krotila slabe otroke. Dokler je bil Rekar še živ je šlo pri hiši še vse precej gladko, zakaj on je gospodaril sam! Po njegovi smrti pa so hoteli vsi gospodariti in so tudi vsi gospodarili, dasi ravno jim je bila odločena mati za gospodarja.

S časom se je vendar zopet povzpela Rekarjeva gostilna na precej visoko stopinjo, tako, da se je v tej gostilni začela zbirati vsa vaška inteligenca. Ni namreč dolgo od tega, kar je prišlo v to vas okrajno glavarstvo s sodnijo in drugimi uradi; šolo so pa tudi na vsestransko prizadevanje razširili v štiri-razrednico.

Več državnih uradnikov, oba učitelja in učiteljica so bili vedno stalni gostje.

Nekako pred petimi leti je bil tu za učitelja nastavljen gospod Navada, uprav usmiljenja vreden človek, bled, suh, slabo oblečen in Bog ve kaj še, ki je služboval nekje na Štajerskem in je vsled slabe plače prav boro živel. Sprva je le supliral, drugo šolsko leto pa je bil že definitivno nastavljen. Ker ni mogel druge stanovanja dobiti, nastanil se je pri Rekarjevih. In glej! kmalu se je razširila po vasi govorica, da sta gospod Navada pa Rekarjeva Minka zaljubljena. Ni pa bilo še dolgo od tega, že so govorili po vasi, da imata ta dva „vse skupaj“.

Minka ni bila slabo dekle, to se reče: slabega srca, dasiravno je bila v celi vasi najbolj razupita. Tega pa je bila kriva le njena preognjena kri — nu, njena stara mati je bila pristna Lahinja in nič boljša kot ona! Pred tremi leti je postala Minka gospodinja v očetovi hiši. Bratje so se poženili drugam, sestre drugam in tako je ostala le ona sama pri materi na domu. Gospod Navada bi postal sedaj prav lahko gospodar, ko bi hotel. Oba sta ga nagovarjala i mati i Minka, da naj se ne uzameta, a on se ni dal pregovoriti! Obljuboval je sicer vedno. Predpustom je odložil poroko na poletje, na počitnice. Poleti zopet na jesen. V jeseni na predpust itd. Tako je potekal čas in le ob dobro ime je spravljal sebe pa Rekarjevo hišo.

Pravijo, da če maček pri slanini leži, da jo je. Res je! Gospod Navada je bil maček v tem slučaju!

Pred jednim mesecem šele je bila poroka.

Najstarejši ljudje v vasi niso pomnili kaj tacega in najbrž se ni še nikoli poprej kaj tacega zgodilo. V nedeljo dopoldne so ju klicali za vse trikrat, popoldne pa sta se usedla v voz in se odpeljala iz